

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.327/2022/7. szám

A Debreceni Ítéltábla a Helfrichné dr. Burai Márta ügyvéd (cím) által képviselt 'felperes neve' (cím) felperesnek a dr. Czeglédy Attila ügyvéd (cím) által képviselt 'alperes neve' (cím) alperessel szemben változásbejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránt indult perében az Egri Törvényszék 12.P.20.193/2020/56. számú ítélete ellen a felperes által 59. és 60. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja: az Egri Törvényszék Pk.ügyszám/237. számú végzésének a 'felperes neve' kuratóriumi elnök valamennyi adatának törlésére vonatkozó rendelkezését – a végzés egyéb rendelkezéseinek érintetlenül hagyása mellett – 2021. október 14. napjával hatályon kívül helyezi és megállapítja, hogy az alperes 2021. szeptember 19. napján kelt alapító okirat módosítása az új kuratóriumi elnök megjelöléséről rendelkező részében érvénytelen. Megkeresi az Egri Törvényszéket mint nyilvántartást vezető bíróságot, hogy 'felperes neve' kuratóriumi elnök valamennyi törölt adatát jegyezze vissza és törvényességi felügyeleti jogkörben eljárva hívja fel az alperest a törvényes állapot helyreállításához szükséges intézkedések megtételére.

Mellőzi a felperest az alperes javára elsőfokú perköltség megfizetésére kötelező rendelkezést, és megállapítja, hogy a felek az elsőfokú eljárással felmerült költségeiket maguk kötelesek viselni.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 24 000 (huszonnégyszer) forint másodfokú perköltséget, míg ezt meghaladóan a másodfokú eljárással felmerült költségeiket a felek maguk kötelesek viselni.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A Heves Megyei Bíróság 2004. november 5. napján kelt Pk.ügyszám/4. számú végzésével 'nyilvántartási szám' nyilvántartási szám alatt vette nyilvántartásba az alperest. Az alapító okirat a kuratóriumról akként rendelkezett, hogy a tagjait és elnökét az alapító kéri fel határozatlan időre.

[2] Az alapító 2017. január 28. napján az 1/2017. alapítói határozattal az alapítói jogok gyakorlására 'alapítói jogok gyakorlója'-t jelölte ki, akit 2017. február 13. napján kelt Pk.ügyszám/46. szám alatti végzéssel jegyezték be a nyilvántartásba. 2017. február 16. napján a 4/2017. számú alapítói határozattal kuratóriumi elnöki tisztséggel a felperest bízták meg határozatlan időre, melyet a nyilvántartást vezető bíróság Pk.ügyszám/51. szám alatti végzésével rendelt bejegyezni.

[3] Az alapítói jogok gyakorlója és a felperes között a viszony megromlott, 'alapítói jogok gyakorlója' a 2018. május 16. napján kelt 1/2018. alapítói határozatával a

felperes elnöki megbízását azonnali hatállyal visszavonta, a 2/2018. szám alatti határozatával a kuratórium elnökének 'kuratórium tagja2't nevezte ki. Az Egri Törvényszék Pk.ügyszám/86. számú végzésével a változásbejegyzési kérelmet visszautasította. Az alapítói jogok gyakorlója a változásbejegyzési kérelmet újra előterjesztette, a felperes a kuratóriumi tisztségből történő visszahívását nem fogadta el, ezért a nyilvántartó bíróság 98. szám alatti – fellebbezett részében a Debreceni Ítéltábla által Pkf.II.20.726/2018/2. számon helybenhagyott – végzésével a változásbejegyzési eljárást megszüntette és felhívta az alapítót, hogy 30 napon belül kereset benyújtásával kezdeményezheti az alapítvány kuratóriuma új tagjának nyilvántartási bejegyzését. 'alapítói jogok gyakorlója' 2018. november 25. napján (116. sorszám alatt) ugyanezen alapítói határozatok alapján ismételten változásbejegyzési kérelmet terjesztett elő, melyet a nyilvántartást vezető bíróság 122. szám alatti jogerős végzésével ismét elutasított. Az alapítói jogok gyakorlója által 2018. december 13. napján előterjesztett újabb változásbejegyzési kérelmet az Egri Törvényszék 130. számú végzésével ismét elutasította; a végzést a Debreceni Ítéltábla Pkf.20.057/2019/2. szám alatti végzésével helybenhagyta, a jogerős végzést a Kúria Pkf.IV.20.582/2019/15. számú végzésével hatályában fenntartotta.

[4] Az alapítói jogok gyakorlója az alapító okiratot 2019. augusztus 15. napján módosította, amelynek időpontját a bíróság 172. szám alatti végzéssel nyilvántartásba vette. A módosítás a kuratórium vonatkozásában akként rendelkezett, hogy annak elnökét és tagjait az alapító bízta meg. A kuratórium elnökeként a felperest tüntette fel, és akként rendelkezett, hogy a kuratórium elnökének és tagjainak megbízatása határozatlan időre szól.

[5] Az alapítói jogok gyakorlója ezt követően 2020. július 7. napján kelten kívánta módosítani az alapító okiratot akként, hogy abban 'kuratórium tagja1' kuratóriumi tag megbízási idejét határozatlanról határozott időre módosította, azonban a nyilvántartást vezető bíróság a változásbejegyzési kérelmet 188. szám alatti – a Debreceni Ítéltábla Pkf.II.90.002/2020/2. számú végzésével jogerős – határozatával elutasította.

[6] 'alapítói jogok gyakorlója' a 2020. október 7. napján hozott 2/2020. (X.07.) számú határozattal a felperes kuratóriumi elnöki kijelölését 2020. december 31. napjáig tartó határozott idejű kijelölésre módosította. Az ezen a napon hozott további alapítói határozatokkal a kuratórium többi tagjának határozatlan idejű kijelölését is ugyanezen időpontig tartó határozott idejű kijelölésre módosította, egyidejűleg határozott időre kijelölte a kuratórium új tagjait is.

[7] Az alapítói jogok gyakorlója 2020. november 8. napján az alapítói okiratot akként módosította, hogy a kuratórium tagjait és a tagok közül a kuratórium elnökét határozott vagy határozatlan időre az alapító bízta meg. Az ezen változások bejegyzésére irányuló kérelmét az Egri Törvényszék Pk.ügyszám/216. számú végzésével elutasította, a végzést a Debreceni Ítéltábla Pkf.II.90.008/2021/2. számú végzésével helybenhagyta.

[8] Ezt követően az alapítói jogok gyakorlója ismételten változásbejegyzési kérelmet terjesztett elő, melyben kérte a felperes megbízása időtartamának módosítását határozott időre és a megbízás megszűnésének időpontjaként 2020. december 31. napjának a bejegyzését, valamint a felperes törlését a nyilvántartásból. Emellett kérte 'kuratórium tagja2' és 'kuratórium tagja1' vonatkozásában a megbízás időtartamának határozottként történő feltüntetését, a megbízás megszűnésének időpontjaként 'kuratórium tagja1' vonatkozásában 2020. december 31., 'kuratórium tagja2' vonatkozásában 2021. december 31. napjának bejegyzését és 'kuratórium tagja1' törlését a nyilvántartásból. 'kuratórium tagja2' vonatkozásában kérte bejegyezni, hogy 2021. június 30. napjáig a kuratórium elnöke volt, önálló képviseleti joggal, megbízása megszűnt, továbbá 2021. december 31. napjáig tartó határozott időre kuratóriumi tagként kérte bejegyezni együttes képviseleti joggal. Kérte 'kuratórium tagja3' határozott időre történő kuratóriumi tagként történő bejegyzését 2021.

december 31. napig azzal, hogy 2020. június 30. napjáig 'kuratórium tagja4'fel, majd 'kuratórium tagja2'sal együttes képviseleti joggal bír. Kérte továbbá 'kuratórium tagja4' nyilvántartásba vételét 2021. június 30-ig kuratóriumi tagként, majd 2021. december 31. napjáig a kuratórium elnökeként.

[9] Csatolta az alapító okirat 2021. szeptember 19. napjára keltezett módosítását, melyben szerepelt, hogy az 2020. november 8. napján lett egységes szerkezetbe foglalva. Rögzítette, hogy az alapító a kuratórium elnökét és tagjait határozott időre bízta meg, ezt azonban dőlt betűvel nem emelte ki. Dőlt betűvel szedve rögzítette ugyanakkor a kuratórium tagjaként 'kuratórium tagja3'-t, 'kuratórium tagja2'-t és 'kuratórium tagja4'-et, továbbá azt, hogy megbízatásuk határozott időre szól (ez utóbbi kivastagítva is szerepelt), megjelölve a megbízás időtartamaként a 2021. január 1. és december 31. közötti időszakot. Szintén dőlt betűvel szedve rögzítette a kuratórium elnökeként 2021. január 1. és június 30. közötti időszakra 'kuratórium tagja2'-t, míg 2021. július 1. és december 31. közötti időszakra 'kuratórium tagja4'-t.

[10] Az Egri Törvényszék 2021. október 14. napján a Pk.ügyszám/237. szám alatti végzésével a civil szervezetek nyilvántartásába az időközben ismét módosított létesítő okirat kelteként 2021. szeptember 19. napját bejegyezte, elrendelte a felperes és 'kuratórium tagja2', valamint 'kuratórium tagja1' valamennyi adatainak törlését és a kuratórium új tagjaiként 'kuratórium tagja2'-t és 'kuratórium tagja3'-t, a kuratórium elnökeként 'kuratórium tagja4'-t jegyezte be azzal, hogy valamennyiük megbízása 2021. december 31. napjáig tartó határozott időre szól. Tájékoztatta a kérelmezőt, hogy a kérelemben felsorolt egyéb nyilvántartási adatok visszamenőleges bejegyzése nem lehetséges.

[11] Az alapítói jogok gyakorlója a 2/2021. (XI.15.) – 5/2021. (XI.15.) alapítói határozatokkal kijelölte a kuratórium tagjait és elnökét 2022. január 1. és 2022. december 31. napja közötti időszakra, ennek figyelembevételével módosította az alapító okiratot is. A nyilvántartó bíróság Pk.ügyszám/249. számú végzésével a létesítő okirat kelteként 2021. november 15. napját, 2022. december 31. napjáig tartó határozott időre a kuratórium elnökeként 'kuratórium tagja4'-t, míg tagjaiként 'kuratórium tagja3'-t és 'kuratórium tagja5'-t nyilvántartásba vette. Pk.ügyszám/253. szám alatti végzésével továbbá a létesítő okirat kelteként 2021. december 3. napját vette nyilvántartásba, mely alapító okirat szintén a kuratórium tagjainak határozott időre történő megbízásáról rendelkezik.

[12] A Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.147/2022/8. számú jogerős ítéletében az alapító 2/2020. (X.07.) számú határozatát hatályon kívül helyezte, mivel az a meghozatalának időpontjában hatályos létesítő okiratba ütközött. Az alapítói jogok gyakorlója ezt követően 3/2022. (VII.25.) szám alatt hozott alapítói határozattal technikailag megerősítette tisztségükben a hatályos és egységes szerkezetbe foglalt, 2021. december 3. napján kelt alapító okirattal 2022. december 31. napjáig nyilvántartásba vett kuratórium tagjait és elnökét. Az ezen alapítói határozattal és a 2022. július 25. napjára keltezett módosított alapítói okirattal összefüggő változásbejegyzési eljárást az Egri Törvényszék Pk.ügyszám/267. szám alatti jogerős végzésével megszüntette.

[13] A felperes keresetében kérte a 2021. szeptember 19. napján kelt alapító okirat érvénytelenségének megállapítása mellett az Egri Törvényszék Pk.ügyszám/237. számú végzésének hatályon kívül helyezését. Állította, hogy a nyilvántartó bíróság megsértette a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény (a továbbiakban: Cnytv.) 55. § és 56. § (1)-(2) bekezdéseit, mert az alapítói jogok gyakorlója nem csatolt olyan okiratokat, amelyek valószínűsítették volna, hogy közvetlenül veszélyezteti az alapítvány célját; továbbá a bíróság nem nyilatkoztatta arról, hogy vitatja-e a kérelemben foglaltakat. A bíróság végzésben adott, a visszamenőleges adatok bejegyzésének lehetetlenségére vonatkozó tájékoztatásából következően a 2019.

augusztus 15. és 2021. szeptember 19. közötti időben keletkezett kérelmekhez és az ezek alapját képező döntésekhez jogi hatály nem fűződik. Sem a 2021. szeptember 19. napján kelt alapítói okirat, sem más határozat nem tartalmazza a kinevezése időpontjának megváltoztatását, valamint azt, hogy korábbi határozatlan idejű megbízása mikortól változik határozott időtartamúra. A változásbejegyzési eljárásban sérült a Cnytv. 38. § (3) bekezdése, a bíróság nem észlelte, hogy a 2021. szeptember 19. napján keltezett létesítő okirat a kuratórium tagjainak kinevezési időpontját visszamenőlegesen, 2021. január 1. napjától, 'kuratórium tagja2' kuratóriumi elnöki megbízását 2021. január 1. és 2021. június 30. közötti időpontra, 'kuratórium tagja4' elnöki megbízását 2021. július 1. napjától tartalmazza; mely a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:10. § szerint alkalmazandó 6:107. § szerint semmis. A Cnytv. 38. § (2) bekezdésébe ütközően nem tartalmazza dőlt betűvel a kuratóriumi tagok megbízási idejére vonatkozó változást és nem rögzíti a változás okait sem. Habár a módosított alapító okirat keltezése 2021. szeptember 19. napja, abban az szerepel, hogy az 2020. november 8. napján lett egységes szerkezetbe foglalva, mely létesítő okirat módosítás ugyanakkor nem joghatályos. Kiemelte továbbá, hogy az alapítói jogok gyakorlója kuratóriumi tisztségét nyilvánvalóan a Ptk. 1:5. §-ában tiltott visszaélészerű joggyakorlás eredményeként szüntette meg. Állította, hogy az érvénytelenség nem kiküszöbölhető, ezért a Cnytv. 46/B. § (4) és (6) bekezdése szerinti eljárás indokolt.

[14] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Hangsúlyozta, hogy az alapítót a törvényesség helyreállításának szándéka vezette, jogait nem visszaélészerűen gyakorolta. Kiemelte, hogy a PJD2020.2. szám alatt közzétett eseti döntésben is kifejtettek szerint a kuratóriumi tag kijelölésének határozatlanról határozott idejűvé változtatása nem minősül a kurátor visszahívásának, a létesítő okirat ilyen módosításának lehetősége a Ptk. 3:391. § (1) bekezdés c) pontjára figyelemmel megilleti az alapítót. Jogi érvelése szerint a felperes kuratóriumi tagsága a határozott idő elteltével megszűnt 2020. december 31. napján, így a támadott módosított létesítő okirat keltekor már nem volt a kuratórium tagja, ekként annak érvénytelensége megállapítását sem kérheti. Kiemelte, hogy a támadott végzés nem csak a felperesre tartalmaz rendelkezést, a végzés őt nem érintő rendelkezései tekintetében a felperesnek nincs keresetösségi joga. Hangsúlyozta, hogy a felperes kuratóriumi elnöki megbízása is jogellenes volt, mert őt az akkor már az alapítói jogokkal nem rendelkező 'alapító neve' jelölte ki.

[15] Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest az alperes javára 75 000 forint perköltség megfizetésére.

[16] Az ítélet indokolásában rögzítette, hogy a felperest kuratóriumi tagként és elnökként bejegyző Pk.ügyszám/51. szám alatti végzéssel szemben a Cnytv. 46. § (2) bekezdése által előírt határidőben nem indítottak pert, az alperesnek a felperes törvénysértő kinevezésére alapított hivatkozása nem volt releváns, a felperest a közhiteles nyilvántartás kuratóriumi elnökként tüntette fel, ezért rendelkezett keresetösségi joggal.

[17] A Cnytv. 37. § (1), 24. § (3) és 38. § (1) bekezdése alapján rögzítette, hogy az alapítványnak a nyilvántartásba vételét követően is a jogszabályoknak megfelelő, törvényes működést biztosító alapító okirattal kell rendelkeznie, mely követelményt a bíróság a létesítő okirat módosítása időpontjának nyilvántartásba vételére irányuló eljárásban vizsgál. A bírói gyakorlat által kimunkáltak szerint nem minősül a kuratóriumi tag visszahívásának, ha az alapítói jogok gyakorlója a kuratóriumi tag korábbi határozatlan időre szóló kijelölését határozott időre szóló kijelölésre módosítja. Ennek következményeként a kuratóriumi tag tisztsége a határozott idő elteltével lemondása nélkül is megszűnik. Ezen módosítás ugyanakkor lehet visszaélészerű, melyet mindig az adott eset összes körülményének vizsgálata útján lehet eldönteni.

[18] Jelen perben a Cnytv. 46/B. § (1) bekezdésére is figyelemmel vizsgálni kellett továbbá, hogy a felperes olyan jogszabálysértésre hivatkozott-e, amelyet a változásbejegyzési eljárás során a bíróságnak észlelnie kellett. Álláspontja szerint a felperes keresete alapján jelen perben a Cnytv. 46/A. § (6) bekezdésének alkalmazása nem merülhetett fel. A nyilvántartást vezető bíróság a keresettel támadott végzést ugyanakkor törvényesen hozta meg. Ugyan a bíróság valóban többször is elutasította az alapítói jogok gyakorlójának a kurátorok személyét érintő változásbejegyzési kérelmeit; azonban annak oka részben az volt, hogy azokat nem a közhiteles nyilvántartásban megjelölt alapítói jogok gyakorlója terjesztette elő. A Debreceni Ítéltábla csak 2018. szeptember 18. napján hozott jogerős ítéletet arról, hogy az alapítói jogok gyakorlója ténylegesen 'alapítói jogok gyakorlója', az ezt megelőzően általa benyújtott kérelem visszautasítása ezért nem releváns. Az alapítói jogok gyakorlója által benyújtott változásbejegyzési kérelmeket ugyan ezt követően is többször elutasította a bíróság, azonban ezt az okozta csupán, hogy az alapítói jogok gyakorlója különböző okokból nem tudott a szigorú jogszabályi előírásoknak megfelelő kérelmet előterjeszteni. A jelen perben támadott 237. szám alatti végzést éppen az ezen eljárásokban keletkezett másodfokú határozatok indokolásában foglaltakra figyelemmel hozta meg a bíróság.

[19] Tévesen hivatkozott a felperes visszamenőleges hatályú jogalkalmazásra is. Az alapító a törvényben biztosított jelentős jogosítványaira tekintettel a Ptk. 3:401. § szempontjából is az alapítványi szervezet részeként tekintendő; így jogait jóhiszeműen, tisztességesen és rendeltetésszerűen köteles gyakorolni, de ugyanezen kötelezettség terheli a kuratórium tagjait is. Az alapítói jogok gyakorlója és a felperes mint kuratóriumi elnök között az emberi kapcsolat olyan mértékben romlott meg, amely már az alapítvány működésére is kihatott, az eset összes körülményét értékelve ezért nem állapítható meg, hogy az alapítói jogok gyakorlója a sérelmezett alapítói határozattal összefüggésben jogait visszaélészerűen gyakorolta volna; ennek hiányában pedig nincs olyan érvénytelenségi ok, amelyet a bíróságnak a változásbejegyzési eljárásban észlelnie kellett. Rögzítette, hogy a felperes által felhozott egyéb ténybeli és jogi összefüggések nem bírtak jogi relevanciával. A felperes által indított eljárások is közrejátszottak abban, hogy az új kuratóriumi tagok bejegyzése csak 2021. október 14. napján történhetett meg; a nyilvántartó bíróság mind a törlés, mind a bejegyzés vonatkozásában visszamenőleges hatályú jogalkalmazás nélkül azokat az adatokat tüntette fel, amelyekre a speciális körülmények folytán lehetősége volt.

[20] A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a Pk.ügszám/237. szám alatti végzés hatályon kívül helyezését, valamint a nyilvántartást vezető bíróság megkeresését kérte a végzéssel bejegyzett adatok törlése és a végzés meghozatala előtti állapot helyreállítása érdekében. Kérte továbbá az alperest kötelezni mindkétfokú perkölsége megfizetésére.

[21] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 373. § (2) bekezdése alapján új tényként hivatkozott arra, hogy a Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.147/2022/8. számú ítéletével hatályon kívül helyezte az alapító 2/2020. (X.07.) számú határozatát, amellyel a felperes korábbi határozatlan idejű kuratóriumi elnöki megbízását 2020. december 31. napjáig tartó határozott idejű megbízássá módosította. A jogerős ítéletben foglaltak szerint ezen alapítói határozat a meghozatalakor hatályos alapító okiratba ütközött, melyet a változásbejegyzési eljárásban észlelnie kellett volna a bíróságnak. Mivel a változásbejegyzés alapjául az alapító döntése szolgál, és ez indokolja az alapító okirat módosítását is, a hatálytalan alapítói döntés nem válthatja ki az alapító okirat módosításának joghatását. A bíróság eljárása a Cnytv. 38. § (3) bekezdésébe ütközik.

[22] Sérelmezte, hogy habár keresetét nem kizárólag az alapító visszaélészerű joggyakorlására alapította, részletesen megjelölte a bejegyző végzés meghozatala során észlelt anyagi és eljárási jogszabálysértéseket, azonban az elsőfokú bíróság ezek tekintetében

csak részlegesen indokolta döntését, mely eljárási és anyagi jogszabálysértésekre alapított jogi érvelését a fellebbezésében is fenntartotta. Kiemelte, hogy a nyilvántartó hatóság a kuratórium tagjait a 2019. augusztus 15. napján hatályban volt létesítő okirat rendelkezései szerint törölte, a végzésben a törlés dátumát nem tüntette fel, az új kuratórium tagjait a 2021. szeptember 19. napján hatályos létesítő okirat alapján jegyezte be. Az alapítói jogok gyakorlója döntését a Ptk. 3:398. § (2) bekezdésének megkerülésével hozta, tényleges célja a felperes visszahívása volt. Előadását önmagában igazolja, hogy az alapítói jogok gyakorlója a 2017. évtől ennek érdekében két polgári pert és hét változásbejegyzési eljárást indított sikertelenül. Hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság Kny.II.28/764/1999/7. szám alatti ítéletére, mely szerint az alapító és a kuratórium elnöke közötti harag, bizalmatlanság nem alapozza meg a kuratóriumi elnök visszahívását. Kérte a peres eljárás anyagává tett, az Egri Törvényszék előtt 12.P.20.226/2020. szám alatt folyamatban volt perben lefolytatott bizonyítás anyagának, így tanú tanúvallomásának és a felperes ott előadott érvelésének értékelését. Álláspontja szerint az érdeksérelem nem kiküszöbölhető, ezért a Cnytv. 46/B. § (4) bekezdése alkalmazásának van helye.

[23] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Ismételten hangsúlyozta, hogy mivel a 2021. szeptember 19. napján kelt alapító okirat nem tartalmaz rendelkezést a felperesre, így nem jogosult annak megtámadására. Arra is hivatkozott, hogy a felperes határozatlan időre szóló kijelölése a kuratórium elnökeként jogszerűtlen volt, mivel nem az alapítói jogok gyakorlójától származott, a nyilvántartásba történt bejegyzéséről hozott végzés érvénytelen, melyet az elsőfokú bíróságnak a perbeli legitimáció körében értékelni kellett volna. Álláspontja szerint a fellebbezés nem irányul a 2021. szeptember 19. napján kelt módosított létesítő okirat érvénytelenségének megállapítására, ennek hiányában azonban a 237. szám alatti végzés hatályon kívül helyezésének sincs helye.

[24] Kiemelte, hogy a Debreceni Ítéltábla a 2/2020. (X.07.) számú alapítói döntést helyezte hatályon kívül, azonban az alapító okirat érvénytelenségét nem állapította meg, így ebből nem következik a 237. szám alatti végzés érvénytelensége. Csatolta az alapító 3/2022. (VII.25.) számú alapítói határozatát, mellyel érvelése szerint a felperes mandátuma megszűnt 2020. december 31. napján. Jelenleg az alapítvány 2021. december 3. napján kelt létesítő okirata hatályos, amelyet az alapítói határozat hatályon kívül helyezése nem érint, ezen létesítő okirat az alapítói határozattal biztosítja az alapítvány törvényes működését.

[25] Hangsúlyozta, hogy – amennyiben ténylegesen megállapítható – a felperes által a nyilvántartó hatóságnak felrótt jogszabálysértés, illetőleg a létesítő okiratba ütközés nem jelentős, így a Ptk. 3:37. § (3) bekezdésében foglaltak alkalmazandóak. A felperes keresete a 237. szám alatti végzés őt nem érintő rendelkezései tekintetében nem lehet alapos.

[26] Az alapító szuverén döntése a kuratórium tagjai megbízása időtartamának meghatározása és annak megváltoztatása is, az alapító azon döntése, mellyel a kuratórium tagjainak korábbi határozatlan idejű megbízását határozott időtartamra módosította, nem minősül a visszahívásuknak; az alapító ezzel éppen a 2017. április 11. napja óta fennállt törvénytelen állapotot szüntette meg. A 2020. december 31. napját megelőző állapot helyreállítására irányuló kereset irreális, különös tekintettel arra, hogy azóta az alapító számos döntést hozott, többször módosította a létesítő okiratot. A nyilvántartó bíróság jogszerűen járt el, jelen perben már nincs felperesi érdeksérelem, így a Cnytv. 46/B. § (4) bekezdése sem alkalmazható.

[27] A felperes a Pp. 376. § (4) bekezdés alapján tett észrevételében kiemelte, hogy a perindítási jogát a Cnytv. 46/A. § (1) bekezdése biztosítja. Az alapítvány közhiteles nyilvántartásba bejegyzett képviselője volt, a bejegyzést a törvényes határidőben nem támadták meg, így az alperes által ezzel összefüggésben előadottak nem relevánsak.

Kiemelte, hogy a 2/2020. (X.07.) számú alapítói határozat hatályon kívül helyezésére tekintettel jelenleg nincs olyan hatályos alapítói határozat, amely a kuratóriumi tagságát, elnöki megbízását megszüntette volna; az alperes által hivatkozott 3/2022. (VII.25.) számú alapítói határozat sem rendelkezik erről.

[28] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azt részben megalapozottnak találta.

[29] Az ítéltábla az elsőfokú bíróságtól eltérő anyagi pervezetést nem talált indokoltnak [Pp. 370. § (4) bekezdés] és nem észlelt az érdemi döntésre is kiható lényeges eljárási szabálysértést (Pp. 381. §), a fellebbezést ezért érdemben bírálta el. A peres felek ugyanakkor megalapozottan hivatkoztak az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően bekövetkezett tényekre, melyekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a [11] – [12] bekezdésben írtak szerint kiegészítette.

[30] Az alperes fellebbezési ellenkérelmére tekintettel rögzíti az ítéltábla, hogy a Cnytv. 46/A. § (1) bekezdése értelmében a változásbejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránt a végzés, az annak meghozatala alapjául szolgáló eljárás, illetve a kérelemhez mellékelt iratok jogszabályba ütközése miatt indítható per. Ezen utóbbin belül, speciálisan hivatkozhat és hivatkozott a perindítás alapjaként a felperes keresetében az alapító okirat módosításának érvénytelenségére (Cnytv. 46/B. §), mely hivatkozását pedig a fellebbezésben is fenntartotta, ennek ellenkezőjére iratellenesen hivatkozott az alperes.

[31] A Cnytv. 46/A. § (1) bekezdése a per indítására mindazokat feljogosítja, akikre a végzés rendelkezést tartalmaz, azonban kizárólag a végzés azon rendelkezése ellen, amely őket érinti. A keresettel támadott Pk.ügyszám/237. számú végzés rendelkezik – egyebek mellett – 'felperes neve' kuratóriumi elnök valamennyi adatának törléséről, ekként a felperes perindítási jogát a fenti jogszabályhely biztosítja. A felperes kuratóriumi elnöki bejegyzésével kapcsolatos alperesi kifogások ezért – az elsőfokú bíróság által is rögzítettek szerint – nem relevánsak. Egyetértett továbbá az ítéltábla az elsőfokú bírósággal abban is, hogy habár a felperes kuratóriumi elnökként történő bejegyzése valóban nem az arra jogosult alapító kérelmére történt, azonban az eljárás ezen szabálytalanságára alapítottnak a Cnytv. 46/A. § (2) bekezdése szerinti jogvesztő határidőn belül pert nem indítottak, így a bejegyzés már vitássá nem tehető.

[32] A változásbejegyzési kérelemhez csatolt iratok (alapítói határozat, alapító okirat) jogszabályba ütközése mellett a felperes keresetét a Cnytv. 46/A. § (1) bekezdésének első fordulata, azaz az eljárás szabálytalanságára is alapította. E körben az elsőfokú bíróság ítélete valóban nem tartalmaz indokolást, azonban az ítélet ezen hiányossága az alábbiak szerint nem bírt jelentőséggel.

[33] A Cnytv. 46/A. § (1) bekezdése alapján a változásbejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti per alapja lehet a végzés, a végzés alapjául szolgáló eljárás, továbbá a kérelemhez mellékelt iratok jogszabályba ütközése, melyek esetében követendő eljárást és a bíróság lehetséges döntését a Cnytv. 46/A. § (5)-(9) bekezdései tartalmazzák. A Cnytv. 46/B. § ettől eltérő speciális szabályozást rögzít azon esetre, amikor a kérelem mellékletét képező okiratok közül kifejezetten a létesítő okirat szenved a változásbejegyzési eljárásban észlelendő érvénytelenséggel.

[34] A Pp. 342. § (3) bekezdése szerint a bíróság a perben a fél által érvényesített joghoz kötött, döntését nem alapíthatja olyan jogra, amelyet a felperes nem állított. A felperes ugyan az elsőfokú eljárásban és a fellebbezésben is hivatkozott a nyilvántartást vezető bíróság eljárási szabálysértéseire, azonban keresetében kizárólag a Cnytv. 46/B. § (4) bekezdésének alkalmazását kérte. A Cnytv. 46/A. § (1) bekezdés második fordulata szerint a változásbejegyző végzés hatályon kívül helyező döntése alapulhat az eljárás

szabálytalanságán, ebben az esetben ugyanakkor a bíróság vagy a 46/A. § (9) bekezdése szerint jár el, vagy a végzés teljes vagy részleges hatályon kívül helyezéséről dönt a 46/A. § alapján; a nyilvántartó bíróság eljárási szabálysértésére alapítottnak a Cnytv. 46/B. § szerinti jogkövetkezmény alappal nem kérhető. A felperes keresetében és fellebbezésében is állított eljárási szabálysértések vonatkozásában a megfelelő jogkövetkezmény levonása iránt nem terjesztett elő keresetet, így ezen jogszabálysértéseket érdemben a bíróság nem vizsgálhatta.

[35] Érdemben volt vizsgálható ugyanakkor a változásbejegyző végzés hatályon kívül helyezésére irányuló kereset az alapító okirat érvénytelensége alapján.

[36] A perben támadott 237. szám alatti végzés alapjaként szolgáló 233. szám alatti változásbejegyzés iránti kérelem benyújtásának időpontjában a nyilvántartásba a létesítő okirat kelteként 2019. augusztus 15. napja szerepelt. Az alapítói jogok gyakorlója ugyan ezt követően több alkalommal is módosítani kívánta a létesítő okiratot, azonban ezek keltét a bíróság nem vette nyilvántartásba; mivel csak olyan módosított létesítő okirat tekinthető joghatályosnak, és lehet kötelező, amelyet a nyilvántartásba bejegyeztek, ezen alapítói okirat módosítások nem hatályosak. A 2019. augusztus 15. napján kelt létesítő okiratban a kuratórium vonatkozásában annyi szerepelt, hogy annak elnökét és tagjait az alapító bízta meg; a kuratórium elnökeként 'felperes neve't jelölte meg azzal, hogy megbízatása határozatlan időre szól.

[37] Az alapítói jogok gyakorlója a 233. szám alatti változásbejegyzési kérelemhez csatolta a felperes vonatkozásában kelt 2/2020. (X.07.) számú alapítói határozatot, melyben 'felperes neve' kuratóriumi elnök határozatlan idejű kijelölését 2020. december 31. napjáig tartó határozott időre változtatta. Csatolta továbbá a 2021. szeptember 19. napján kelt alapító okirat módosítást, amelyben már az szerepelt, hogy a kuratórium tagjait és elnökét az alapító határozott időre bízta meg; a kuratórium tagjaiként határozott időre 'kuratórium tagja2'-t, 'kuratórium tagja3'-t és 'kuratórium tagja4'-t; elnökeként előbb 'kuratórium tagja2'-t, majd 'kuratórium tagja4'-t jelölte meg. Maga a módosított alapító okirat a korábban határozott időre kinevezett, a közhiteles nyilvántartásba bejegyzett kuratóriumi tagok és elnök megbízása határozott időre szóló kijelölésre alakításáról és a megbízás megszűnése időpontjáról nem rendelkezett.

[38] A felperes fellebbezésében a Pp. 373. § (2) bekezdésének megfelelően hivatkozott új tényként a Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.147/2022/8. szám alatti jogerős ítéletére, mellyel az alapító 2/2020. (X.07.) számú határozatát hatályon kívül helyezte. A felperes fellebbezésében is csak a kizárólag az alapító okirat módosításának jogszabályba ütközése esetére irányadó, a Cnytv. 46/B. § (4) bekezdésének alkalmazását kérte, a Cnytv. 46/A. § szerinti jogkövetkezmény iránti kérelmet nem terjesztett elő; habár a hatályon kívül helyezett alapítói határozat nem létesítő okirat, hanem a változásbejegyzési kérelem mellékleteként csatolt irat, melynek jogszabályba ütközése önmagában nem a Cnytv. 46/B. § szerinti, hanem a Cnytv. 46/A. § (5)-(8) bekezdése szerinti eljárásra és döntésre adna alapot.

[39] Az ítéltábla ugyanakkor egyetértett a felperessel abban, hogy az alapítói határozat hatályon kívül helyezése folytán a létesítő okirat módosításának érvénytelensége is megállapítható. A Ptk. 3:391. § (1) bekezdés c) pontja az alapító okirat tartalmi elemeiként határozza meg a kuratóriumi tagság keletkezésére és megszűnésére vonatkozó szabályokat, a kuratóriumi tagság határozott vagy határozatlan időre szóló voltát. E kérdésekben az alapítót megilleti a létesítő okiratba foglalt szabályok módosításának joga is. A bíróság által nyilvántartásba vett, 2019. augusztus 15. napján kelt létesítő okirat módosításban a felperes mint a kuratórium elnöke szerepelt azzal, hogy kijelölése határozatlan időre szól. A nyilvántartó bíróság 237. szám alatti végzésével nyilvántartásba vett létesítő okirat módosítás azt ugyan tartalmazta, hogy az alapító immár határozott időre nevezi ki a kuratórium tagjait, és rögzítette a kuratórium új tagjait és elnökét is, azonban nem rendelkezett a korábbi,

határozatlan időre kinevezett kuratóriumi tagok és elnök megbízásának átalakításáról vagy megszűnéséről, mert az alapító azt a megoldást választotta, hogy erről külön alapítói határozatot hozott. Ezen alapítói határozat hatályon kívül helyezése ugyanakkor azzal a következménnyel járt, hogy sem az alapítói okirat módosítása, sem hatályos alapítói határozat nem rendelkezik a korábbi kuratóriumi tagok, így a felperes megbízása határozott időtartamú kijelölésre módosításáról és annak időtartamáról; így nem állapítható meg, hogy tisztségük – köztük a felperes elnöki tisztsége – a meghatározott idő elteltével megszűnt volna. Ez esetben az alapító okirat módosítása úgy jelöl ki újabb kuratóriumi elnököket és tagokat, hogy a korábbiak kijelölése sem szűnt meg, amely a Ptk. 3:397. § (2) bekezdésébe és az alapító okiratba ütközik.

[40] A létesítő okirat módosítása az úgynevezett alapítói határozat hiányában csak a korábbi, határozatlan időre kinevezett kurátorok visszahívását jelenthetné, amelyre kizárólag a Ptk. 3:398. § (2) bekezdése szerint az alapítványi cél megvalósításának közvetlen veszélyeztetése esetén kerülhet sor, a Cnytv. 55-56. § szerinti eljárásban. A Ptk. 3:392. § alapján azonban az alapító okiratot, és így annak módosítását is, az alapító akarata szerint kell értelmezni úgy, hogy az alapítvány célja megvalósuljon. Az kétséget kizáróan megállapítható – maga az alperes is ezt hangsúlyozta –, hogy az alapító akarata nem a korábbi kuratóriumi tagok visszahívására, hanem megbízásuk idejének határozott időre történő kijelölésre alakítására irányult.

[41] A Debreceni Ítéltábla jogerős ítéletében a 2/2020. (X.07.) szám alatti határozatot azon indokkal helyezte hatályon kívül, hogy az a meghozatalakor hatályos alapító okiratba ütközött, melyet a nyilvántartó bíróságnak is észlelnie kellett volna, ekként a Cnytv. 46/A. § (3) bekezdésében írt feltétel is megvalósult.

[42] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében hivatkozott az alapító elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően meghozott 3/2022. (VII.25.) számú határozatára. Hivatkozásával ellentétben ugyanakkor a csatolt határozat a felperes vonatkozásában rendelkezést egyáltalán nem tartalmaz: a Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.147/2022/8. számú ítélete indokolása egyes megállapításainak felhívása mellett csupán azt rögzíti, hogy a 2/2020. (X.07.) számú határozat hatályon kívül helyezésével előállt új helyzetet visszamenőlegesen nem lehet orvosolni, a kuratórium 2021. január 1-től 2021. október 14-ig működésképtelenné vált. Az új kuratóriumi tagokat a Pk.ügszám/237. számú végzéssel 2021. október 14. napján nyilvántartásba vették és azóta több változásbejegyzés is történt, mellyel az alapítvány törvényes működése helyreállt, így ezen alapítói határozattal technikailag megerősíti tisztségükben a 2021. december 3. napján kelt alapító okirattal határozott időre nyilván-tartásba vett kuratóriumi tagokat és elnököket. A felhívott alapítói határozat tehát nem rendelkezik a felperes határozatlan idejű megbízásának határozott időre történő megbízássá alakításáról, illetőleg a megbízás időtartamáról sem, az nem alkalmas az érvénytelenségi ok, érdeksérelem kiküszöbölésére.

[43] A Cnytv. 46/A. § (1) bekezdése a változásbejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti per megindítását ugyanakkor csak korlátozottan teszi lehetővé. Az a személy, akire a végzés rendelkezést tartalmaz kizárólag a rendelkezés őt érintő részének hatályon kívül helyezését kérheti; ebből következően a létesítő okirat módosításának érvénytelensége is csak ezzel összefüggésben állapítható meg. Az Egri Törvényszék ügszám/237. szám alatti végzése a felperest annyiban érinti, amennyiben az alapítvány adatai közül a képviselők, egyben a kuratórium tagjai közül törölni rendeli a felperest; míg a végzés egyéb rendelkezései nem a felperest, hanem más személyeket érintenek. A felperes keresete alapján ezért kizárólag a felperes adatainak törlését tartalmazó rendelkezés hatályon kívül helyezésére van lehetőség, a végzés egyéb rendelkezéseit a bíróság nem érintheti, így nem rendelkezhet a

teljes végzés hatályon kívül helyezéséről, nem indokolt az alapító okirat módosítása teljes érvénytelenségének megállapítása sem, a felperes keresete e körben megalapozatlan.

[44] Figyelemmel arra, hogy a fentiek szerint a létesítő okirat részbeni érvénytelenségét állapította meg az alapítói határozat hatályon kívül helyezésére tekintettel, az ítéltábla a felperes által hivatkozott egyéb érvénytelenségi okokat érdemben nem vizsgálta.

[45] Az alperes ellenkérelmére tekintettel rögzíti az ítéltábla, hogy a Cnytv. 46/A-46/B. §-ában rögzített, a változásbejegyzési kérelemnek helyt adó végzés elleni perindítás lehetőségét biztosító szabálytól eltérő, más alanyi jog érvényesítését biztosító jogintézmény a jogi személyek határozatainak Ptk. 3:35-3:37. §-a szerinti bírósági felülvizsgálata (Kúria Gfv.30.400/2020/5.); azonban a jelen Cnytv. alapján indított perben a Ptk. 3:37. § (3) bekezdése nem alkalmazható.

[46] A Cnytv. 46/B. § (1) bekezdése szerint a bíróságnak a perben meg kell kísérelnie az érvénytelenségi ok, illetve az általa keletkezett érdeksérelem kiküszöbölését, csak abban az esetben rendelkezhet a változásbejegyzési végzés egészben vagy részben történő hatályon kívül helyezéséről és a létesítő okirat módosítása érvénytelenségének megállapításáról, ha az érvénytelenségi ok változatlanul fennáll vagy az érvénytelenség miatti érdeksérelem kiküszöbölésére nem került sor. A felperes kuratóriumi elnöki megbízásának határozatlan időről határozott időre történő módosítása, a kuratórium tagjai kijelölési idejének összehangolása, a jelenlegi kuratóriumi tagok esetleges visszahívása ugyanakkor csak a jövőre nézve lenne lehetséges, és egy ilyen alapítói határozat sem orvosolná a felperes azon érdeksérelmét, hogy 2021. október 14. napjától az alapítvány képviselőjétől és a tényleges tevékenységtől elzárták. A megállapított érvénytelenségi ok jellegére tekintettel az érdeksérelem nem küszöbölhető ki, egyetértett ezért az ítéltábla a felperessel, hogy a Cnytv. 46/B. § (4) bekezdésének alkalmazása indokolt.

[47] Az ítéltábla mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése szerint részben megváltoztatta, a változásbejegyző végzés felperes adatainak törlésére vonatkozó rendelkezését a bejegyzés napjával hatályon kívül helyezte, valamint megállapította, hogy az alperes 2021. szeptember 19. napján kelt alapító okirat módosítása az az új kuratóriumi elnök kijelöléséről rendelkező részében érvénytelen, és felhívta a nyilvántartó bíróságot a felperes valamennyi törölt adatának visszajegyzésére. Figyelemmel azonban arra, hogy a nyilvántartásból törlése előtt a felperes határozatlan időre kijelölt kuratóriumi elnökként szerepelt, és visszajegyezni is ekként kell; a kuratóriumnak jelenleg is van három tagja és elnöke, a fennálló helyzet jogszabályba és az alapító okiratba ütközik, ezért a nyilvántartást vezető bíróság törvényességi felügyeleti jogkörében eljárva köteles eljárni a törvényesség helyreállítása érdekében.

[48] Az ítéltábla a felperes részleges pernyertességére tekintettel mellőzte az alperes javára elsőfokú perköltségben való marasztalását. A Pp. 83. § (2) bekezdésének második fordulata szerint amennyiben a pernyertesség és a pervesztesség aránya közötti különbség, valamint a fél és az ellenfél javára meghatározott perköltségek összege közötti különbség nem jelentős, egyik fél sem köteles perköltség megtérítésére. A felperes az általa lerótt 36 000 forint illeték mellett költségként számított fel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése szerint megbízási szerződésben megállapított ügyvédi munkadíjat, általános forgalmi adó nélküli összegben. Az alperes perköltségként szintén a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján megbízási szerződésben kikötött mértékű ügyvédi munkadíjat számított fel azzal, hogy az után általános forgalmi adó megtérítését is kérte. Figyelemmel arra, hogy a pernyertesség és pervesztesség aránya közel azonos, valamint a felszámított perköltség teljes összege között sincs jelentős különbség, az ítéltábla a Pp. 83. § (2) bekezdés második

fordulata alapján akként rendelkezett, hogy az elsőfokú eljárással felmerült költségeiket a felek maguk kötelesek viselni.

[49] A Pp. 83. § (2) bekezdése alapján rendelkezett az ítéltábla a másodfokú perköltség megfizetéséről, a pernyertesség és pervesztesség arányát egyenlően határozva meg. A felperes megbízási szerződés alapján – figyelemmel arra, hogy az ítéltábla tárgyalást nem tartott – a lerótt 48 000 forint fellebbezési illeték mellett a megbízási szerződésben meghatározott munkadíjat számította fel. Az alperes szintén megbízási szerződés alapján kérte másodfokú perköltségének megállapítását, általános forgalmi adóval növelt összegben. Az ítéltábla a lerótt fellebbezési illeték felének megfizetésére kötelezte az alperest, míg ezt meghaladóan – az elvégzett ügyvédi tevékenységre is tekintettel – a másodfokú eljárásra is akként rendelkezett, hogy a felek maguk kötelesek viselni költségeiket.

Debrecen, 2023. január 31.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Répássy Árpád s.k. bíró